Mika Linna
17.10.2022

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNALLE LiV@eduskunta.fi

HE 170/2022 vp

Finanssiala ry:n lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain sekä Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on 10.10.2022 pyytänyt Finanssiala ry:ltä (FA) lausuntoa otsikossa mainittuun hallituksen esitykseen (HE).

1. Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun sääntelyä koskevat yleiset huomiot

FA pitää HE:tä tarpeellisena ja kannattaa sen keskeisiä ehdotuksia. Tarkka aikatieto on välttämätön finanssilaitosten tietojärjestelmien toimintavarmuudelle ja palveluiden saatavuudelle. Luotettavan paikkatiedon merkitys kasvaa jatkuvasti ja jo nykyisellään kattaa laajan kirjon käyttötarkoituksia finanssituotteiden ja -palveluiden kehittämisestä ja tarjonnasta aina niihin liittyvien väärinkäytösriskien hallintaan.

HE:n mukaan EU:n 27 jäsenvaltiosta 18 jäsenvaltiota on perustanut kansallisen PRS-viranomaisen, mikä tarkoittaa, että suurin osa jäsenvaltiosta olisi sitoutunut PRS-palvelun kansalliseen käyttöönottoon. FA kiinnittää huomiota siihen, että finanssipalveluiden tarjonta on luonteeltaan ylikansallista ja pitkälti nojaa Suomen rajojen ulkopuolella oleviin tietoihin, tietojärjestelmiin ja rahoitusmarkkinainfrastruktuureihin. Palvelukohtaiset arvoketjut sekä niiden avulla toteutettavat transaktiot ovat monimutkaisia ja saattavat ulottua useisiin eri maihin EU:n alueella tai sen ulkopuolella.

HE:ssä riskejä on arvioitu lähinnä Galileo-satelliittipaikannusjärjestelmän kansallisen käyttöönoton näkökulmasta. FA pitää kuitenkin tarpeellisena, että riskien arviointi ulotettaisiin myös tilanteisiin, joissa kaikki yhteiskunnalle kriittisen palvelun tarjoamisen kannalta välttämättömät osapuolet ja infrastruktuurit eivät sijaitse siihen liittyneissä jäsenvaltioissa.

HE:ssä lähdetään siitä, että PRS-palvelun tekninen infrastruktuuri eli palvelimet ja tietoliikenneyhteydet sijoitettaisiin Suomen alueelle, jotta vastuuviranomaisilla on mahdollisuus varmistua siitä, että palveluun kohdistuvat riskit ovat hallittavissa kansallisen keinovalikoiman kautta ja infrastruktuuriin ja sen sisältämiin tietoihin sovelletaan vain Suomen lakia. HE:ssä ei täysin suljeta pois mahdollisuutta siirtää PRS-palvelutuotanto ja -infrastruktuuri esimerkiksi poikkeusoloissa Suomen ulkopuolelle, mutta tässä vaiheessa tätä mahdollisuutta kuitenkaan ei esitetä säädettäväksi, vaan asiaa esitetään tarkasteltavaksi uudelleen siinä vaiheessa, kun PRS-palvelun käyttöönotto on Euroopassa laajamittaista ja esimerkiksi siirtoon liittyvät riskitekijät pystytään arvioimaan riittävällä tavalla.

Ukrainan sodan kokemuksiin viitaten FA pitää kuitenkin perusteltuna, että mahdollisuus PRS-palvelutuotannon ja -infrastruktuurin siirtämiseen esim. toiseen EU:n jäsenvaltioon mahdollistettaisiin jo nyt tilanteissa, joissa se arvioidaan välttämättömäksi PRS-palvelun jatkuvan ja häiriöttömän toiminnan kannalta.

2. Huomiot julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan henkilöstöä ja alihankkijaa koskevista ehdotuksista

HE:ssä ehdotettu 271 c § mahdollistaisi turvallisuusselvityslaissa (726/2014) säädetyn henkilöturvallisuusselvityksen tekemisen sellaisesta julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan palveluksessa olevasta henkilöstä, joka suorittaa julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyviä tehtäviä. Ehdotetun 271 d §:n 3 momentin perusteella turvallisuusselvitys voitaisiin tehdä myös henkilöstä, joka alihankkijan palveluksessa suorittaa tällaisia tehtäviä.

FA pitää ehdotuksia perusteltuina. FA kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että laki mahdollistaa henkilöturvallisuusselvitysten tekemisen työsuhteen aikana vain erittäin rajoitetusti, mikä vähentää niiden arvoa erityisesti pitkään jatkuneiden työsuhteiden osalta. FA pitääkin tarpeellisena, että turvallisuusselvityslakia muutettaisiin niin, että henkilöturvallisuusselvityksen tekeminen myös työsuhteen aikana helpottuisi.

3. Tietoyhteiskuntamaksua koskevat huomiot

Tietoyhteiskuntamaksun korotuksen tavoitteena on kattaa Liikenne- ja viestintäviraston osuus sijaintitietopalvelusta aiheutuvista vuosittaisista toiminta- ja ylläpitokustannuksista. FA pitää toimivaa ja ajantasaista sijaintitietopalvelua erittäin tarpeellisena keinona vähentää esim. kaivuutöistä aiheutuvia sähkö- ja tietoliikennekaapelivaurioita ja niistä johtuvia palvelujen keskeytyksiä.

HE:n mukaan kaikkien käytössä olevaan sijaintitietopalveluun tultaisiin kokoamaan tieto viestintä-, sähkö-, kaukolämpö-, kaukojäähdytys-, kaasu-, vesihuolto- ja liikenneverkkojen fyysisten infrastruktuurien sijainneista joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. FA kiinnittää huomiota siihen, että väärissä käsissä tällainen tieto mahdollistaa ja helpottaa mainittuihin infrastruktuureihin kohdistuvia hyökkäyksiä, ja pitää perusteltuna sen selvittämistä, pitäisikö avoimen palvelun sijaan pääsy sijaintitietoon myöntää tarveperustaisesti.

FINANSSIALA RY

Taina Ahvenjärvi